

Тартым
алмашлыклары
(Дәрескә презентация.)

Төзүче: Мингазова Илсия
Ракиповна

**Гыйлемнән артык -
байлык,
наданлыктан артык
фәкыйрьлек юктыр.**

Ризаэддин Фәхреддин

Алмашлык

- мөстәкыйль сүз төркеме
- исем, сыйфат, сан һәм рәвешне алыштырып килә
- ясалышы ягыннан:
 1. тамыр: мин, ул, кем, үз...
 2. ясалма: ниндидер, кемнеке, барлык...
 3. кушма: бернинди, һичкем...
 4. парлы: теге-бу, андый-мондый...
 5. тезмә: әллә ни, теләсә кем...

- жөмлөдө ия, хэбэр, аергыч, тэмамлык, хэл булып килэ ала
- мэгънэ ягыннан төркемчэлэре:
 1. Зат: мин, син, без
 2. Тартым: минеке, синеке, үзебезнеке, кемнеке
 3. Күрсөтү: бу, теге, шул, шундый
 4. Сорау: кем, ничек, нинди
 5. Билгеләү: үз, һәр, барлык
 6. Билгесезлек: кемдер, нәрсәдер, әллә нинди, әллә кайда
 7. Юклык: беркем, һичнәрсә, берни, һичкая

Синеке - илнеке

Бу таулар да **синеке**.

Елгалар да, таллар да,
Кышкы ап-ак бураннар да,
Жәйге алсу таңнар да,
Күргән, ишеткән, тойган
Һәммә нәрсә **синеке**.

Ә үзең син **кемнеке**?

Ә син Туган җирнеке!

Сөенечләр китерсәң дә,
Көенечләр китерсәң дә -
Барсы газиз илнеке.

Равил Фәйзуллин

Тартым алмашлыктары

-Предметның кемнеке, кайсы затныкы икәннен белдерә

-Башка төр алмашлыктарга -ныкы, -неке (-еке) кушымчалары ялганып ясала

-Жөмләдә ия, хәбәр, тәмамлык булып килә

- Килеш, сан белән төрләнә

Өй эше:

- Р. Фәйзуллин шигырьләреннән өзекләр язып алу,
алмашлыкларны табып,
төркемчәләрен күрсәтү
- Төрле алмашлыklar кулланып,
“Язгы каникуллар” дигән темага
кечкенә инша язарга

**“Алтыннан да
кыйммәтле, оҗмах
нигъмәтләреннән дә
кадерле булган нәрсә -
тәрбияле баладыр...”**

Р.Фәхреддин